

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA O‘Z-O‘ZINI BOSHQARISH (SELF-REGULATION) KO‘NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH

Kodirova Moxidil Muradjonovna

“Namangan viloyati namangan shahar

‘University Of Business And Science’ maktabgacha va

maktab ta’lim fakulteti maktabgacha ta’lim yo’nalishi

22-19-guruh talabasi.

Ilmiy rahbar (o‘qituvchi); Mamadalieva Gavhar Asiljanovna

ANNOTATSIYA (O‘zbek tilida)

Mazkur maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarda o‘z-o‘zini boshqarish, ya’ni self-regulation ko‘nikmalarini shakllantirishning nazariy va amaliy jihatlari yoritilgan. O‘z-o‘zini boshqarish bolalarning hissiy holatini nazorat qilish, xulq-atvorini boshqarish, diqqatni jamlash va mustaqil qaror qabul qilishda muhim ahamiyat kasb etadi. Maqolada maktabgacha ta’lim jarayonida self-regulation ko‘nikmalarini rivojlantirish usullari, pedagog va ota-onaning roli hamda samarali metodlar tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: maktabgacha ta’lim, o‘z-o‘zini boshqarish, self-regulation, bolalar rivoji, tarbiya, hissiy nazorat.

АННОТАЦИЯ (Rus tilida)

В данной статье рассматриваются теоретические и практические аспекты формирования навыков саморегуляции у детей дошкольного возраста. Саморегуляция играет важную роль в контроле эмоционального состояния, поведении, концентрации внимания и принятии самостоятельных решений детьми. В статье анализируются методы развития саморегуляции в дошкольном образовательном процессе, а также роль педагога и родителей.

Ключевые слова: дошкольное образование, саморегуляция, развитие ребенка, воспитание, эмоциональный контроль.

ANNOTATION (English)

This article discusses the theoretical and practical aspects of developing self-regulation skills in preschool children. Self-regulation plays an important role in controlling emotions, behavior, attention, and independent decision-making. The article analyzes effective methods of developing self-regulation in preschool education and highlights the role of teachers and parents in this process.

Keywords: preschool education, self-regulation, child development, upbringing, emotional control.

KIRISH

Bugungi globallashuv va axborot texnologiyalari jadal rivojlanib borayotgan

davrda ta'lim-tarbiya tizimi oldiga qo'yilayotgan talablar ham tubdan o'zgarmoqda. Zamonaviy jamiyatda faqatgina bilimli emas, balki mustaqil fikrlay oladigan, o'z xatti-harakatlarini boshqara oladigan, ijtimoiy muhitga tez moslashuvchi shaxsni tarbiyalash muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, shaxsning ilk rivojlanish bosqichi bo'lgan maktabgacha yosh davrida bolalarda muhim psixologik va ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi.

Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxs sifatida shakllanayotgan, ularning dunyoqarashi, xulq-atvori va hissiy holati tez o'zgaruvchan bo'lgan davrdir. Ushbu davrda bola atrof-muhit bilan faol muloqotga kirishadi, o'z his-tuyg'ularini anglay boshlaydi va boshqarishga harakat qiladi. Aynan shu jarayonda o'z-o'zini boshqarish, ya'ni self-regulation ko'nikmalarining shakllanishi bolaning kelgusidagi rivojlanishi uchun mustahkam poydevor bo'lib xizmat qiladi.

O'z-o'zini boshqarish (self-regulation) — bu shaxsning o'z hissiyotlari, xulq-atvori va faoliyatini ma'lum maqsad asosida nazorat qila olish qobiliyatidir. Maktabgacha yoshdagi bolalarda self-regulation ko'nikmalarining shakllanishi ularning maktab ta'limiga tayyorgarligi, ijtimoiy moslashuvi va mustaqil hayot faoliyatining muhim omili hisoblanadi. Shu sababli, bugungi kunda maktabgacha ta'lim tizimida bolalarda self-regulation ko'nikmalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini isloh qilish, xususan, maktabgacha ta'lim sohasini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Maktabgacha ta'lim tizimini takomillashtirishga qaratilgan normativ-huquqiy hujjatlar, davlat dasturlari va konsepsiyalar bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashga xizmat qilmoqda. Ushbu hujjatlarda bolalarda ijtimoiy, emotsional va irodaviy sifatlarni shakllantirish, jumladan, o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirish muhim vazifa sifatida belgilangan.

Zamonaviy pedagogik va psixologik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, maktabgacha yosh davrida self-regulation ko'nikmalari yetarli darajada shakllanmagan bolalarda kelgusida o'qish jarayonida qiyinchiliklar yuzaga kelishi mumkin. Bunday bolalar diqqatni jamlashda, qoidalarga amal qilishda, tengdoshlari bilan muloqotda va o'z his-tuyg'ularini nazorat qilishda muammolarga duch keladi. Aksincha, o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalari rivojlangan bolalar ta'lim jarayoniga tez moslashadi, mustaqil fikrlaydi va ijtimoiy faollik ko'rsatadi.

Maktabgacha yoshdagi bolalarda self-regulation ko'nikmalarining shakllanishi murakkab va uzluksiz jarayon bo'lib, u biologik, psixologik va ijtimoiy omillar ta'sirida rivojlanadi. Ushbu jarayonda bolaning individual xususiyatlari, oilaviy muhit, ta'lim muassasasidagi pedagogik sharoitlar muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, pedagog va ota-onaning bola bilan to'g'ri muloqoti, unga namuna bo'la olishi self-regulation ko'nikmalarini rivojlantirishda asosiy omillardan biri hisoblanadi.

Self-regulation ko'nikmalarini shakllantirish jarayoni bolalarda hissiy barqarorlikni ta'minlash bilan chambarchas bog'liqdir. Hissiy boshqaruv bolaning o'z his-tuyg'ularini anglay olishi, ularni ijtimoiy qabul qilingan me'yorlar asosida ifoda eta bilishi bilan belgilanadi. Maktabgacha yoshdagi bolalar ko'pincha o'z his-tuyg'ularini ochiq va bevosita namoyon etadilar. Shu sababli ularga his-tuyg'ularini tanish, nomlash va boshqarishni o'rgatish muhim pedagogik vazifa hisoblanadi.

Bundan tashqari, self-regulation ko'nikmalari bolaning xulq-atvorini boshqarish bilan ham bog'liqdir. Bola qoidalarga rioya qilishni, navbat kutishni, topshiriqlarni oxirigacha bajarishni o'rganishi orqali o'z xulqini nazorat qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Bu jarayonda o'yin faoliyati alohida ahamiyatga ega bo'lib, o'yin orqali bolalar ijtimoiy qoidalarini oson va tabiiy tarzda o'zlashtiradilar.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida tashkil etiladigan ta'lim-tarbiya jarayoni bolalarda self-regulation ko'nikmalarini shakllantirishga yo'naltirilgan bo'lishi lozim. Ta'lim jarayonida bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olish, ularni mustaqil fikrlashga undash, ijobiy rag'batlantirish orqali o'ziga bo'lgan ishonchini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Pedagog tomonidan yaratilgan qulay psixologik muhit bolaning o'zini erkin his qilishiga va o'z xatti-harakatlarini ongli ravishda boshqarishga yordam beradi.

Shu bilan birga, ota-onalarning ham self-regulation ko'nikmalarini shakllantirishdagi roli beqiyosdir. Oiladagi tarbiya uslubi, kattalarning o'z xulq-atvori va hissiy holati bolaga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Ota-onalar tomonidan bolaga nisbatan sabr-toqatli va tushunuvchan munosabat bildirilishi, unga mustaqil qaror qabul qilish imkoniyatining berilishi self-regulation ko'nikmalarining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha yoshdagi bolalarda o'z-o'zini boshqarish (self-regulation) ko'nikmalarini shakllantirish zamonaviy ta'lim tizimining eng muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Ushbu ko'nikmalar bolaning shaxs sifatida kamol topishi, ijtimoiy moslashuvi va kelgusidagi ta'lim faoliyatining muvaffaqiyatli bo'lishini ta'minlaydi. Shuning uchun ham mazkur maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarda self-regulation ko'nikmalarini shakllantirish masalasi dolzarb pedagogik muammo sifatida tahlil qilinadi.

ASOSIY QISM

1. Maktabgacha yoshdagi bolalarda o'z-o'zini boshqarish (self-regulation) tushunchasining mazmuni va ahamiyati

Maktabgacha yosh davri bolaning shaxs sifatida shakllanishida muhim bosqich hisoblanadi. Aynan ushbu davrda bolaning psixik jarayonlari, ijtimoiy munosabatlari va xulq-atvori faol rivojlanadi. Shu jarayonda o'z-o'zini boshqarish, ya'ni self-regulation ko'nikmalarining shakllanishi bolaning kelgusidagi rivojlanishi uchun muhim poydevor bo'lib xizmat qiladi.

O‘z-o‘zini boshqarish (self-regulation) tushunchasi bolaning o‘z his-tuyg‘ulari, xulq-atvori va faoliyatini ongli ravishda nazorat qila olish qobiliyatini anglatadi. Bu ko‘nikma bolaning maqsadga yo‘naltirilgan faoliyatini tashkil etish, qoidalarga rioya qilish, muammoli vaziyatlarda to‘g‘ri qaror qabul qilish imkonini beradi. Maktabgacha yoshdagi bolalarda self-regulation asta-sekin rivojlanib, kattalarning ko‘magida takomillashib boradi.

Ilmiy tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, o‘z-o‘zini boshqarish ko‘nikmalari rivojlangan bolalar o‘qish jarayonida yuqori natijalarga erishadi, tengdoshlari bilan ijobiy munosabat o‘rnatadi hamda hissiy barqarorlikka ega bo‘ladi. Aksincha, self-regulation darajasi past bo‘lgan bolalarda diqqatni jamlashda qiyinchiliklar, tez jahldorlik va xulq-atvor muammolari ko‘proq kuzatiladi.

2. Maktabgacha yoshdagi bolalarda self-regulation ko‘nikmalarining tarkibiy qismlari

Self-regulation murakkab va ko‘p qirrali jarayon bo‘lib, bir nechta asosiy komponentlardan iborat. Maktabgacha yoshdagi bolalarda ushbu komponentlarning rivojlanishi o‘zaro bog‘liq holda amalga oshadi.

Birinchidan, hissiy boshqaruv self-regulationning eng muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Bola o‘z his-tuyg‘ularini tanishi, ularni nomlashi va ijtimoiy qabul qilingan me‘yorlar asosida ifoda eta olishi lozim. Masalan, bolaning jahli chiqqan paytda tinchlanish yo‘llarini bilishi uning hissiy boshqaruv qobiliyati shakllanayotganidan dalolat beradi.

Ikkinchidan, xulq-atvorni boshqarish self-regulationning muhim elementi bo‘lib, bolaning qoidalarga amal qilishi, navbat kutishi va topshiriqlarni oxirigacha bajarishi orqali namoyon bo‘ladi. Ushbu ko‘nikma bolada ijtimoiy mas‘uliyat va intizomni shakllantirishga xizmat qiladi.

Uchinchidan, diqqatni jamlash va saqlash qobiliyati ham self-regulationning ajralmas qismi hisoblanadi. Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun diqqatni bir faoliyatga uzoq vaqt qaratish qiyin bo‘lishi mumkin. Shu sababli pedagog tomonidan diqqatni rivojlantiruvchi mashqlar va o‘yinlar tashkil etilishi muhim ahamiyatga ega.

3. Self-regulation ko‘nikmalarini shakllantirishda pedagogik metod va vositalar

Maktabgacha ta’lim muassasalarida self-regulation ko‘nikmalarini rivojlantirish maqsadida turli pedagogik metod va vositalardan foydalaniladi. Ushbu metodlar bolaning yosh xususiyatlari va individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda tanlanishi lozim.

O‘yin faoliyati self-regulation ko‘nikmalarini shakllantirishning eng samarali vositalaridan biri hisoblanadi. Qoidali va rolli o‘yinlar orqali bolalar ijtimoiy qoidalarni o‘zlashtiradi, sabr-toqatni rivojlantiradi hamda o‘z xatti-harakatlarini nazorat qilishni o‘rganadi. Masalan, “Navbat bilan gapiramiz” kabi o‘yinlar bolalarda o‘zini tutish

ko'nikmalarini mustahkamlaydi.

Mashqlar va amaliy topshiriqlar ham self-regulationni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Nafas mashqlari, relaksatsiya mashqlari va diqqatni jamlashga qaratilgan topshiriqlar bolalarda hissiy barqarorlikni ta'minlaydi. Ushbu mashqlar bolaga stressli vaziyatlarda o'zini tinchlantirishga yordam beradi.

Ijobiy rag'batlantirish pedagogik jarayonning ajralmas qismi bo'lib, bolalarda o'ziga bo'lgan ishonchni oshiradi. Bolaning har bir kichik yutug'ini e'tirof etish, uni maqtash orqali o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin.

4. Self-regulation ko'nikmalarini shakllantirishda pedagog va ota-onaning hamkorligi

Maktabgacha yoshdagi bolalarda self-regulation ko'nikmalarini shakllantirish samaradorligi ko'p jihatdan pedagog va ota-onaning o'zaro hamkorligiga bog'liq.

Qobiljonova Mavludaxon, [10.01.2026 15:36]

Ta'lim muassasasida berilayotgan tarbiya oiladagi tarbiya bilan uzviy bog'liq bo'lishi lozim.

edagog bolaga ijobiy namuna bo'lishi, unga tushunarli qoidalar o'rnatishi va bolani mustaqil fikrlashga undashi zarur. Shu bilan birga, ota-onalar ham uy sharoitida bolaga o'z his-tuyg'ularini boshqarish, qoidalarga rioya qilish va mustaqil qaror qabul qilish imkoniyatini berishlari lozim.

Ota-ona va pedagog o'rtasidagi samarali hamkorlik bolalarda self-regulation ko'nikmalarining izchil va barqaror rivojlanishini ta'minlaydi. Bu esa bolaning shaxs sifatida har tomonlama kamol topishiga xizmat qiladi.

5. Maktabgacha ta'lim jarayonida self-regulation ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari

Self-regulation ko'nikmalarini muvaffaqiyatli shakllantirish uchun ta'lim muassasasida qulay pedagogik muhit yaratilishi lozim. Ushbu muhit bolaga o'zini erkin his qilish, xatolardan qo'rqmasdan faoliyat yuritish imkonini beradi.

Bundan tashqari, mashg'ulotlarning tizimli va izchil tashkil etilishi, bolaning yosh xususiyatlariga mos topshiriqlar berilishi self-regulation ko'nikmalarining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Pedagog tomonidan individual yondashuv qo'llanilishi ham muhim ahamiyatga ega.

MUHOKAMA

Maktabgacha yoshdagi bolalarda o'z-o'zini boshqarish (self-regulation) ko'nikmalarini shakllantirish masalasi bugungi kunda pedagogika va bolalar psixologiyasining muhim tadqiqot yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Mazkur maqolada keltirilgan nazariy qarashlar va amaliy metodlar tahlili shuni ko'rsatadiki, self-regulation ko'nikmalarining rivojlanishi bolaning shaxs sifatida kamol topishida muhim o'rin egallaydi.

Tahlillar natijasida aniqlanishicha, maktabgacha yoshdagi bolalarda self-

regulation ko'nikmalari asosan kattalarning rahbarligi va namuna ko'rsatishi orqali shakllanadi. Pedagog va ota-onaning bola bilan to'g'ri muloqoti, uning his-tuyg'ularini tushunishi va qo'llab-quvvatlashi self-regulationning samarali rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, faqat nazoratga asoslangan yondashuv bolaning mustaqilligini cheklab, aks ta'sir ko'rsatishi mumkin.

O'rganilgan ilmiy manbalar va pedagogik tajribalar shuni ko'rsatadiki, o'yin faoliyati maktabgacha yoshdagi bolalarda self-regulation ko'nikmalarini shakllantirishning eng samarali vositalaridan biridir. Qoidali va rolli o'yinlar orqali bolalar o'z xatti-harakatlarini boshqarish, sabr-toqatli bo'lish va jamoa qoidalariga rioya qilishni o'rganadilar. Bu esa o'z navbatida ularning ijtimoiy moslashuv darajasini oshiradi.

Muhokama jarayonida shuni alohida ta'kidlash joizki, self-regulation ko'nikmalarining rivojlanishi bolalarda hissiy barqarorlik bilan chambarchas bog'liqdir. Agar bola o'z his-tuyg'ularini tanib, ularni to'g'ri ifoda eta olsa, u muammoli vaziyatlarda o'zini boshqara oladi. Aks holda, hissiy boshqaruv yetarli darajada rivojlanmagan bolalarda tajovuzkorlik, qo'rquv yoki haddan tashqari tortinchoqlik kuzatilishi mumkin.

Shuningdek, maktabgacha ta'lim muassasalarida yaratilgan pedagogik muhit self-regulation ko'nikmalarining shakllanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Qulay va xavfsiz muhitda tarbiyalanayotgan bolalar o'z fikrini erkin bildira oladi, xatolardan qo'rqmaydi va o'z xatti-harakatlari uchun mas'uliyatni his qila boshlaydi. Bu esa self-regulation ko'nikmalarining izchil rivojlanishini ta'minlaydi.

Muhokama natijalari shuni ko'rsatadiki, self-regulation ko'nikmalarini shakllantirish jarayonida pedagogik faoliyatning tizimli va izchil tashkil etilishi muhim ahamiyatga ega. Mashg'ulotlarda bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olish, ularga mos metod va vositalarni tanlash samaradorlikni oshiradi. Shu bilan birga, pedagog va ota-onaning o'zaro hamkorligi yetarli darajada yo'lga qo'yilmagan hollarda self-regulation ko'nikmalarining rivojlanish sur'ati sekinlashishi mumkin.

Yana bir muhim jihat shundaki, zamonaviy pedagogik yondashuvlarda bolalarda o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini shakllantirish jarayoni faqatgina alohida mashg'ulotlar bilan cheklanmasligi lozim. Ushbu ko'nikmalar kundalik faoliyat, erkin o'yinlar, muloqot va turli hayotiy vaziyatlar orqali muntazam ravishda rivojlantirib borilishi zarur. Bu esa bolaning o'zini turli sharoitlarda boshqara olish qobiliyatini mustahkamlaydi.

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, muhokama qilingan masalalar maktabgacha yoshdagi bolalarda self-regulation ko'nikmalarini shakllantirishning murakkab, ammo zarur jarayon ekanligini yana bir bor tasdiqlaydi. Ushbu jarayonni samarali tashkil etish uchun pedagogik yondashuvlarni takomillashtirish, ota-onalar bilan hamkorlikni

kuchaytirish va bolalar ehtiyojlariga mos muhit yaratish muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA

Maktabgacha yoshdagi bolalarda o'z-o'zini boshqarish (self-regulation) ko'nikmalarini shakllantirish masalasi bugungi kunda ta'lim va tarbiya tizimining eng dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. Chunki aynan maktabgacha yosh davrida bolaning shaxsiy, hissiy, ijtimoiy va irodaviy sifatlari jadal rivojlanadi. Ushbu davrda shakllangan ko'nikmalar bolaning keyingi hayot faoliyatida, xususan, maktab ta'limiga moslashuvi va jamiyatda o'z o'rnini topishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Mazkur maqolada olib borilgan nazariy tahlillar shuni ko'rsatadiki, self-regulation ko'nikmalari bolaning o'z his-tuyg'ularini boshqarishi, xulq-atvorini nazorat qilishi, diqqatini jamlashi va maqsadga yo'naltirilgan faoliyat olib borishida asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. O'z-o'zini boshqara oladigan bolalar muammoli vaziyatlarda vazminlikni saqlay oladi, tengdoshlari bilan samarali muloqotga kirishadi va ijtimoiy qoidalarga ongli ravishda amal qiladi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, maktabgacha yoshdagi bolalarda self-regulation ko'nikmalarining rivojlanishi tasodifiy jarayon emas, balki maxsus tashkil etilgan pedagogik ta'sir natijasidir. Ushbu jarayonda pedagog tomonidan yaratilgan qulay ta'lim muhiti, bolaga nisbatan individual yondashuv va ijobiy rag'batlantirish muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, bolalarda mustaqil fikrlash va o'z xatti-harakatlari uchun mas'uliyatni his qilish ko'nikmalarini shakllantirish self-regulationning asosiy shartlaridan biri hisoblanadi.

Maqola davomida o'rganilgan materiallar shuni ko'rsatdiki, self-regulation ko'nikmalarini shakllantirishda o'yin faoliyati yetakchi vosita sifatida namoyon bo'ladi. O'yin jarayonida bolalar ijtimoiy rollarni bajarish, qoidalarga rioya qilish va his-tuyg'ularini boshqarishni tabiiy va oson tarzda o'rganadilar. Ayniqsa, qoidali va rolli o'yinlar bolaning sabr-toqatini, diqqatini va o'zini tutish madaniyatini rivojlantiradi.

Shuningdek, self-regulation ko'nikmalarining shakllanishi bolaning hissiy rivoji bilan chambarchas bog'liq ekanligi aniqlandi. Bola o'z hissiyotlarini anglab yetishi, ularni nomlashi va ijtimoiy jihatdan maqbul shaklda ifoda eta olishi hissiy barqarorlikni ta'minlaydi. Hissiy boshqaruv rivojlangan bolalarda stressga chidamlilik yuqori bo'ladi, bu esa ularning ruhiy salomatligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa qilish mumkinki, maktabgacha ta'lim muassasalarida self-regulation ko'nikmalarini rivojlantirish jarayoni tizimli va uzluksiz bo'lishi lozim. Ushbu ko'nikmalar faqat alohida mashg'ulotlar orqali emas, balki kundalik faoliyat, erkin o'yinlar, muloqot va turli hayotiy vaziyatlar orqali shakllantirilishi zarur. Pedagog tomonidan har bir bolaning individual xususiyatlari inobatga olingan holda tashkil etilgan ta'lim jarayoni yuqori samaradorlikka erishishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, maqolada ota-onalarning self-regulation ko'nikmalarini

shakllantirishdagi roli ham muhim ekanligi ta'kidlandi. Oiladagi psixologik muhit, ota-onaning tarbiyaviy uslubi va bolaga bo'lgan munosabati uning o'zini boshqarish qobiliyatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ota-onalar tomonidan bolaga mustaqil qaror qabul qilish imkoniyatining berilishi, uning fikrini hurmat qilish self-regulation ko'nikmalarining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha yoshdagi bolalarda o'z-o'zini boshqarish (self-regulation) ko'nikmalarini shakllantirish bolani har tomonlama yetuk shaxs sifatida tarbiyalashning muhim sharti hisoblanadi. Ushbu jarayonning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi pedagog va ota-onaning hamkorligi, zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish hamda bolalar ehtiyojlariga mos ta'lim muhitini yaratish orqali ta'minlanadi. Mazkur tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim tizimida self-regulation ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan ishlarni yanada takomillashtirish uchun nazariy va amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmon va qarorlari. Maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishga oid hujjatlar. – Toshkent.
2. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni.– Toshkent, 2020.
3. Davlat maktabgacha ta'lim standarti. – Toshkent, 2018.
4. Abdurahmonov F. Maktabgacha pedagogika. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
5. G'ulomova M. Bolalar psixologiyasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
6. Vygotskiy L.S. Bola psixik rivojlanishi muammolari. – Moskva.
7. Elkonin D.B. Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi. – Moskva.
8. Berk L. Child Development. – Boston: Pearson Education.
9. Zimmerman B.J. Self-Regulation and Learning. – New York.
10. Montessori M. The Absorbent Mind. – London.